

риту я мушу»; «...як зглушите душу живу, / Заговорить каміння»; «Рад я знати, чия перша рука / Підійметься на мене!..»

Пророк прагне розбудити духовні сили народу, осуджує дух рабської покори, закликає народ до боротьби: «Як стріла вже намірена в ціль, / Наострена до бою, / Чи подоба стрілі говорить: “Я бажаю спокою?”».

Мойсей вірить у щасливе завершення власної місії, у прекрасне майбутнє свого народу: «Дасть вінець йому царський Господь / І прославить безмірно»; «Твоє царство не з сеї землі, / Не мирська твоя слава!» Однак потрібен час, щоб люди поступово переборолі в собі психологію рабів, звільнилися від мирських спокус і пристрастей, стали духовно вільними та об'єдналися з Богом.

Визначальна риса характеру Мойсея – велика любов до народу; у своїх вчинках пророк керується не так указівками Єгови, як почуттям цієї всепереможної любові: «Якби знав, як люблю я тебе! / Як люблю невимовно!»; «Ти мій рід, ти дитина моя, / Ти вся честь моя й слава...»; «Я люблю тебе дужче, повніш, / Ніж сам Бог наш Єгова». Це почування Мойсея до ізраїльтян щире й безкорисливе: «Я без вибору став твій слуга, / Лиш з любові і туги»; «Я, Ізраїлю, від тебе собі / Нічогосько не хочу». Навіть грікі образи та приниження не викликають у нього злоби й ненависті: «Я від тебе невдячність прийму, / І наруги, і рани».

Залишивши табір, Мойсей переживає важкі душевні муки, у серці точиться внутрішня боротьба, його починають охоплювати сумніви щодо доцільності справи, якій служив усе своє життя: «Та у серці важка боротьба / Ішла з самим собою»; «О Єгово, озвися, скажи: / Я чинив твою волю / Чи був іграшка власних скорбот, / І засліплення, й болю?»

Вагання й сумніви підточують духовні сили пророка остаточно, і він утрачає віру у велику мету, у священну ідею: «І упав він лицем до землі: “Одурив нас Єгова!”». Мойсея Єгова карає за маловір'я: «А що ти усумнивсь на момент / Щодо волі моєї, / То, побачивши сю вігчину, / Сам не вступиш до неї».

Справу, що її розпочав Мойсей, продовжать його учні під проводом нового вождя, конноха Єгошуа: «І підуть вони в безвість віків, / Повні туги і жаху, / Простувать в ході духові шлях / І вмирати на шляху...»

В образі Мойсея поєднано земне і вічне; він приваблює нас силою духу, негасимою любов'ю до свого народу.

➤ Доберіть власні цитати для характеристики головного героя поеми.

Підсумок уроку. Узагальнивши почуту у виступах інформацію, дайте відповідь на проблемне питання, сформульоване на початку уроку. Поміркуйте, чи має сучасна Україна свого Мойсея. Відповідь оформте вдома як письмове власне висловлення про роль пророка, лідера в сучасній Україні.

Література

1. Бетко І. Біблійні сюжети і мотиви в українській поезії кінця XIX – початку XX ст.: автореф. дис. ... канд. філол. наук / І. Бетко. – К., 1993.

2. Горик Н. Тематичні розробки уроків з української літератури. 10 клас: посіб. для вчителя / Н. Горик // До конспекту словесника. – К.: Освіта, 2002. – С. 101–111.

3. Єфремов С. Історія українського письменства / С. Єфремов. – Київ; Ляйпциг, 1924.

4. Жулинський М. Традиція і проблеми ідейно-естетичних пошуків в українській літературі кінця XIX – початку XX ст. / М. Жулинський. – Л., 1992.

5. Забужко Н. Заповіт українському народові (Аналіз поеми «Мойсей» І. Франка) / Н. Забужко // Дивослово. – 1991. – № 9.

6. Крисюк В. Учнівська конференція за повістю Осипа Турянського «По за межами болю» / В. Крисюк // Дивослово. – 2015. – № 11. – С. 6–10.

7. Література XX ст. – проблеми періодизації // Слово і Час. – 1995.

8. Мелешко В. Українська література: довідник для абітурієнтів та учнів загальноосвітніх навчальних закладів / В. Мелешко, І. Радченко, О. Орлова, А. Панченко. – К.: Літера ЛТД, 2012. – С. 247.

9. Сулима В. Біблія і українська література: навч. посіб. / В. Сулима. – К.: Освіта, 1998.

10. Франко І. Сучасні дослідження над Святим Письмом / І. Франко // Франко І. Зібр. тв.: у 50 т. – К., 1983. – Т. 38.

Творчість наших учнів

* * *

Дрімать гори у вечірній тиші,
Гойдає вітер трави золоті...
Іде Іван, від гір і неба вищий,
Несе любов і в серці, і в душі.

Спішить Іван, бо там чекає Ольга,
А місяць світить, мерехтять зірки...
Ох, ті стежки, благословенні Богом,
Протоптані у Лолин навіки.

Ох, ті стежки, і мрії нездійсненні,
Зів'яле листя, висохла трава.
І очі, мов криниці дно студене,
Являтимуться наяву і в снах.

Шептатимуться люди: «Не судилось».
«Він їй нерівня», – поголос піде.
Іванові весь вік ті очі снились,
Листи в могилу Ольга забере...

Бринить земля у передсвітній тиші,
Пливуть рікою стомлені літа.
«Нерівня» Іван від гір став
словом вищим,
У Лолин стежка теж не заросла.

Наталія УМАНЦІВ,
м. Івано-Франківськ